

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (26 – 30 Eylül)**Türkiye**

- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Türkiye'nin 2022 GSYH büyüme tahminini %3.7'den %5.4'e yükseltti. %3 olan 2023 tahmini değiştirilmedi. OECD 2022 yılı için enflasyon tahminini %72'den %71'e düşürdü, 2023 tahminini %38.9'dan %40.8'e yükseltti.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Türkiye için 2022 büyüme tahminini %2'den %4.5'e yükseltti. Banka'nın raporunda, Türk bankalarının iyi sermayelendirilmiş olmaları ve %3'ün altında seyreden takipteki alacak oranlarının Türkiye ekonomisinin kuvvetli yönlerinden biri olduğu ve ekonomik faaliyetin nispeten güçlü kalmaya devam ettiği belirtildi. Öte yandan, Türkiye ekonomisi için artan cari açık ve kısa vadeli dış borcun temel kırılganlıklar olarak tanımlandığına dikkat çekildi.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's (S&P), Türkiye ekonomisinin bu yıla ilişkin büyüme tahmininin %5.2'ye, gelecek yıla ilişkin büyüme tahmininin ise %2.8'e yükseltildiğini bildirdi.
- S&P, Türkiye'nin uzun vadeli döviz cinsinden kredi notunu "B+"dan "B"ye indirdiğini, kredi notu görünümünü ise "negatif"ten "durağan"a çevirdiğini açıkladı. Not indirimine gerekçe olarak gevşek para ve maliye politikası, düşük net döviz rezerv seviyesi ve TL'nin kırılganlığı gösterildi.

ABD

- ABD ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde nihai verilere göre çeyreklik bazda %0.6 daraldı.

Avrupa

- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, ekonomik aktivitede önemli ölçüde yavaşlama beklense bile faizlerin gelecek birkaç toplantıda daha artmaya devam edeceği sinyalini verdi.
- Euro Bölgesi'nde enflasyon Eylül'de beklentilerin üzerinde aylık bazda %1.2 arttı, yıllık bazda %9.1'den %10'a yükseldi.
- Almanya'da Eylül ayı enflasyonu öncül verilere göre yıllık bazda %10 artarak beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE), piyasa koşullarında düzeni sağlamak için uzun vadeli tahvillerde geçici alım yapacağını bildirdi. Banka, tahvil alımlarının ilk aşamada ihale başına 5 milyar sterlin tutarında olacağını belirtti.
- Macaristan Merkez Bankası politika faizini tahminlerin üzerinde 125 baz puan artırarak %13'e yükseltti. Karar sonrasında Banka, faiz artırımı döngüsünün bu adımla sonlandırıldığını açıkladı.

Asya

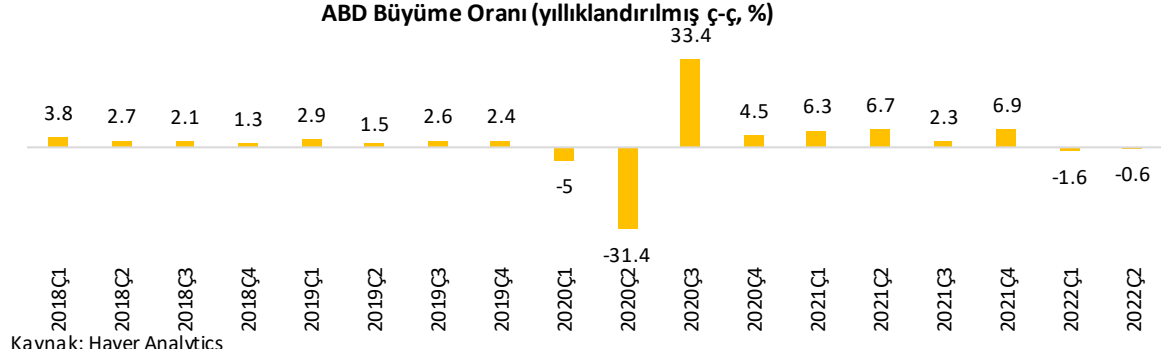
- Tayland Merkez Bankası 14 yılın zirvesindeki enflasyonu kontrol etmek için politika faizini ikinci toplantıda da artırdı. Banka 2022 yılı için büyüme tahminini %3.3 olarak korudu.

Diğer

- Meksika Merkez Bankası, politika faizini beklentilere paralel olarak üçüncü kez 75 baz puan artırarak %9.25 seviyesine çıkardı.
- Hindistan Merkez Bankası politika faizini beklentilere paralel 50 baz puan artışla %5.90 seviyesine çıkardı.
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Genel Direktörü Ngozi Okonjo Iweala, göstergelerin iyi olmadığını ve yaşanan krizler nedeniyle dünya ekonomisinin resesyona doğru ilerlediğini söyledi.

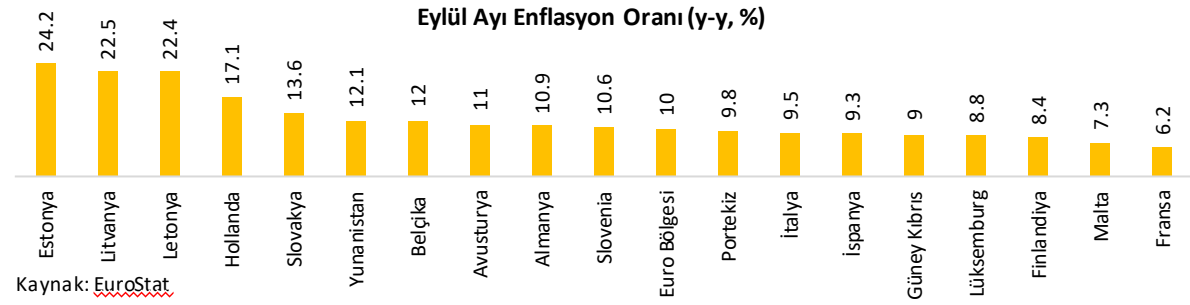
Ayrıntılar...

ABD ekonomisi ikinci çeyrekte nihai verilere göre %0.6 küçüldü.

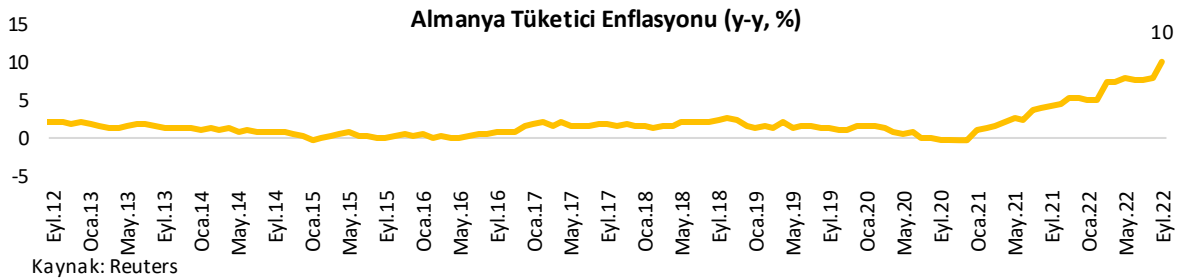
ABD ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde nihai verilere göre %0.6 daraldı. Ülke ekonomisi ilk çeyrekte de %1.6 daralmıştı. İkinci çeyrekte stoklar büyümeyi 1.9 puan düşüş yönlü etkiledi. Kamu harcamaları ve yatırım harcamalarındaki yavaşlama, aşağı yönlü revize edildi. Tüketici harcamaları ise yukarı yönlü revize edildi. Öte yandan, dış ticaret büyümeye olumlu katkıda bulundu.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Eylül'de öncül verilere göre %10'a yükseldi.

Euro Bölgesi'nde TÜFE Eylül'de öncül verilere göre aylık bazda %1.2 arttı, yıllık bazda %9.1'den %10'a yükseldi. Enflasyondaki yükselişte enerji ve gıda fiyatlarındaki artış belirleyici oldu. Enerji, gıda, alkol ve tütün içermeyen çekirdek enflasyon yıllık bazda %4.8 arttı. Bölge'nin en büyük ekonomisi olan Almanya'da Eylül ayında enflasyon yıllık bazda %10.9 arttı. Bölge'de en yüksek enflasyon %24.2 ile Estonya'da, en düşük enflasyon ise %6.2 ile Fransa'da görüldü. Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin yıl sonu enflasyon beklentisi %8.1 seviyesinde bulunuyor.

Almanya'da enflasyon Eylül'de öncül verilere göre %10 oldu.

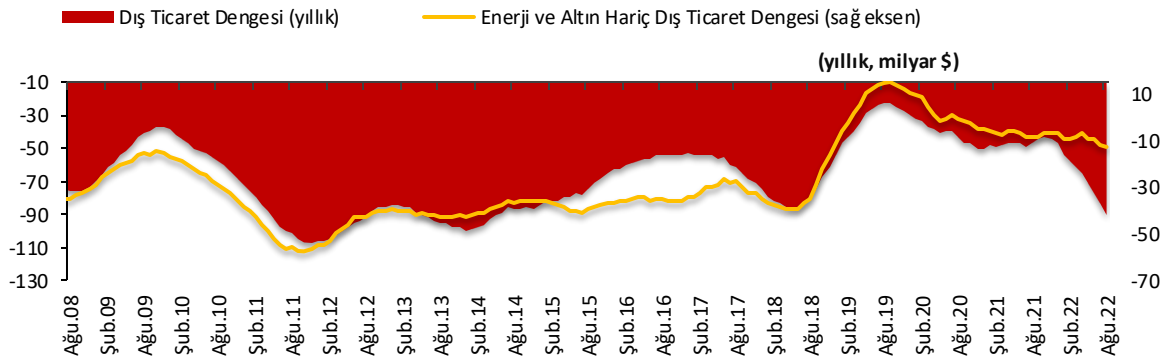
Almanya'da Eylül ayında enflasyon öncül verilere göre aylık bazda %1.9, yıllık bazda %10 arttı. Böylece, ülkede enflasyon euro para birimine geçilen 20 yıllık dönemde ilk kez çift haneye yükselmiş oldu. Enflasyondaki yükselişte enerji fiyatlarındaki artış belirleyici oldu. Almanya'da gıda fiyatları Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre %18.7 arttı. Enerji fiyatlarında yıllık artış ise %43.9 oldu. IFO iş dünyası güven endeksi ise Ağustos ayındaki 88.6 seviyesinden Eylül ayında 84.3 seviyesine geriledi.

OECD, Ekonomik Görünüm Raporu'nun Eylül sayısını yayımladı.

OECD Büyüme Tahminleri (%)												
	Küresel		Türkiye		ABD		Euro Bölgesi		Japonya		Çin	
	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül	Haziran	Eylül
2022	3.0	3.0	3.7	5.4	2.5	1.5	2.6	3.1	1.7	1.6	4.4	3.2
2023	2.8	2.2	3.0	3.0	1.2	0.5	1.6	0.3	1.8	1.4	4.9	4.7

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Ekonomik Görünüm raporunda 2022 küresel büyüme tahmininde değişikliğe gitmezken; 2023 beklentisini %2.2'ye aşağı yönlü revize etti. OECD raporunda, küresel ekonominin zarar gördüğü, dünyanın, özellikle de Avrupa'nın Ukrayna'daki savaşın maliyetini göğüslediği ve birçok ekonomi için zor bir kışın kapıda olduğu değerlendirildi. OECD, Türkiye için 2022 büyüme tahminini %3.7'den %5.4'e yükseltirken; 2023 tahminini %3 olarak korudu.

Ağustos ayında dış ticaret 11.2 milyar dolar açık verdi.

Kaynak: TÜİK

Ağustos ayında dış ticaret açığı yıllık bazda %160 artışla 11.2 milyar dolar gerçekleşti. İhracat aylık bazda %15.3, yıllık bazda ise %13.1 arttı ve 21.3 milyar dolar oldu. İthalat ise aylık bazda %11.3, yıllık bazda ise %40.4 artarak 32.5 milyar dolar oldu. Temmuz ayında %63.3 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, Ağustos'ta %65.6 seviyesine yükseldi. Bir önceki yılın aynı ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı %81.4 seviyesindeydi. 12 aylık toplamda ise, Temmuz ayında 82.9 milyar dolar olan dış ticaret açığı Ağustos ayında %92.4 artışla 2014 Mayıs ayından bu yana gerçekleşen en yüksek seviye olan 89.8 milyara yükseldi.

D İ P N O T

Friend-Shoring

1989 yılında Berlin Duvarının yıkılmasını takip eden süreçte, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla dünyada liberalleşme rüzgârının kuvvetlenmesi ve 2000 yılında Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne katılmasıyla dünya ticaretinde yaşanan büyük gelişmeyle artan küreselleşme 2008 Küresel Finans Kriziyle birlikte sekteye uğradı. Krizin ardından dünya ticaretindeki daralma ve dünya gayri safi hasılasındaki düşüş, ülkelerin korumacı yaklaşım benimsemesinde etkili oldu. Bunun ilk örneği Trump yönetimiyle ABD'de görüldü. Trump'ın ardından ABD'de hala benzer düşüncelerin var olduğunu görüyoruz. ABD Hazine Bakanı Janet Yellen'in Nisan 2022'de ortaya attığı friend-shoring kavramı bu düşünceyi destekliyor. Yellen'in bu kavramı ortaya attığı dönemde ABD'de Çin'e olan ticari bağımlılığı azaltmanın yolları aranıyordu. ABD-Çin ticaret savaşı, Covid-19 salgını, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ve birçok ülkede yaptırımların ve ihracat kontrollerinin hızla artması, bu tür adımlar için yeterli gerekçeyi oluşturuyor.

Friend-shoring, iş süreçlerinin belirli ülkeler arasında karşılıklı ve birbirleriyle sınırlı olmak şartıyla yürütülmesidir. Friend-shoring sisteminde, politika anlamında aynı görüşe sahip ya da fikir birliğine varabilen ülkeler arasında ticaret karşılıklı olarak yoğunlaşır. Aksine, politika olarak görüş ayrılığına düşen ülkeler arasında ticaretin azaldığını ve soğuk savaş örneği olarak nitelendirilebileceği bir olgunun ortaya çıktığını gözlemleyebiliriz. Son dönemde yaşanan ABD-Çin ticaret savaşları, pandemi krizi, tedarik sıkıntıları ve Rusya-Ukrayna arasındaki savaş gibi etkenlerin friend-shoring kavramının daha çok gündemde olmasında etkili olduğunu söyleyebiliriz.

Friend-shoring ile ilgili daha ayrıntılı bilgiye Özel Raporumuzun yer aldığı aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz:

[VakıfBank Özel Rapor 2022 - II](#)

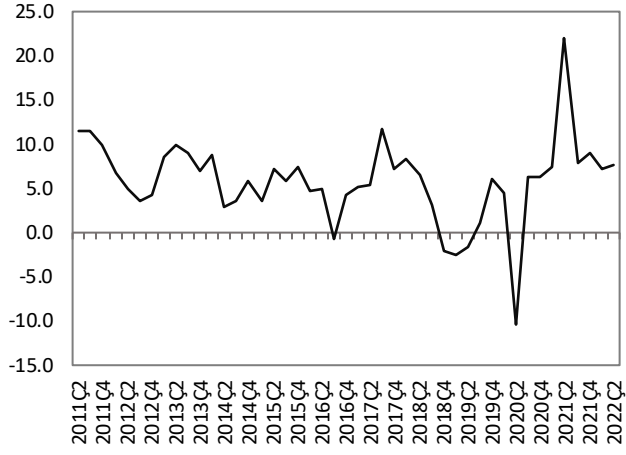
Haftalık Veri Takvimi (3 – 7 Ekim 2022)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
3.10.2022	Türkiye	TÜFE (Eylül, y-y)	%80.21	%83.45 (Açıklandı)
		Yİ-ÜFE (Eylül, y-y)	%143.75	%151.5 (Açıklandı)
	ABD	İmalat PMI (Eylül)	51.5	51.8
		ISM İmalat Endeksi (Eylül)	52.8	52.8
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Eylül)	49.6	48.4 (Açıklandı)
	Almanya	İmalat PMI (Eylül)	49.1	47.8 (Açıklandı)
	Fransa	İmalat PMI (Eylül)	50.6	47.7 (Açıklandı)
	İtalya	İmalat PMI (Eylül)	48	48.3 (Açıklandı)
	İngiltere	İmalat PMI (Eylül)	47.3	48.4 (Açıklandı)
	Japonya	İmalat PMI (Eylül)	51.5	50.8 (Açıklandı)
4.10.2022	Türkiye	TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru (Eylül)	52.84	--
	ABD	Fabrika Siparişleri (Ağustos, a-a)	-%1	--
	Euro Bölgesi	ÜFE (Ağustos, y-y)	%37.9	--
5.10.2022	ABD	ADP Özel Sektör İstihdamı (Eylül)	132 bin kişi	--
		Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-70.7 milyar \$	--
		Hizmet PMI (Eylül)	43.7	49.2
		ISM Hizmet Endeksi (Eylül)	56.9	56.5
	Euro Bölgesi	Hizmet PMI (Eylül)	49.8	48.9
	Almanya	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	4.9 milyar €	--
		Hizmet PMI (Eylül)	47.7	45.4
	Fransa	Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos, a-a)	-%1.6	--
		Hizmet PMI (Eylül)	51.2	53
	İtalya	Hizmet PMI (Eylül)	50.5	--
İngiltere	Hizmet PMI (Eylül)	50.9	49.2	
Japonya	Hizmet PMI (Eylül)	49.5	--	
6.10.2022	ABD	Haftalık İşsizlik Maaşı Başvurulan	193 bin kişi	--
	Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	-%0.9	--
	Almanya	Fabrika Siparişleri (Ağustos, a-a)	-%1.1"	-%0.9
7.10.2022	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Eylül)	28.7 milyar ₺	--
	ABD	Tarımdışı İstihdam (Eylül)	315 bin kişi	250 bin kişi
		İşsizlik Oranı (Eylül)	%3.7	%3.7
		Ortalama Saatlik Kazançlar (Eylül, a-a)	%0.3	%0.3
	Almanya	Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	-%2.6	-%5.1
		Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos, a-a)	-%0.3	-%0.5
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-14.5 milyar €	--
	İtalya	Perakende Satışlar (Ağustos, a-a)	%1.3	--
	Japonya	Hanehalkı Harcamaları (Ağustos, y-y)	%3.4	%6.7
		Öncü Göstergeler Endeksi (Ağustos)	98.9	--

TÜRKİYE

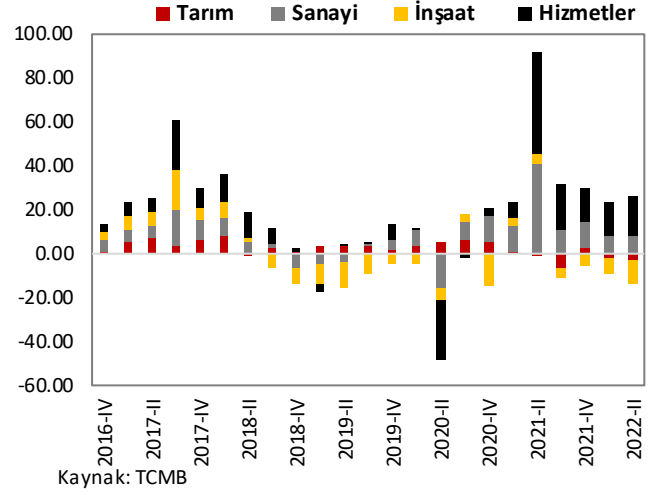
Türkiye Büyüme Oranı

Reel GSYH (y-y, %)

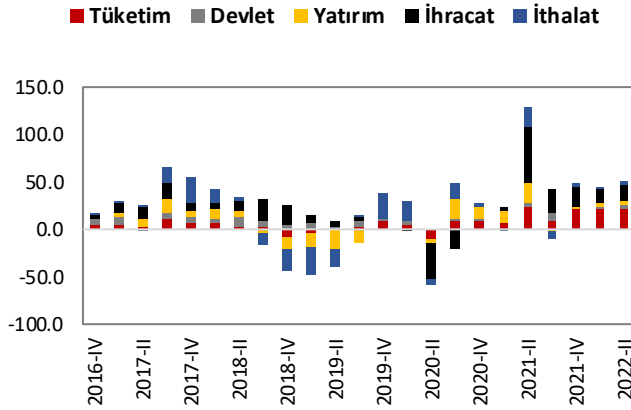
Kaynak: TÜİK

Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

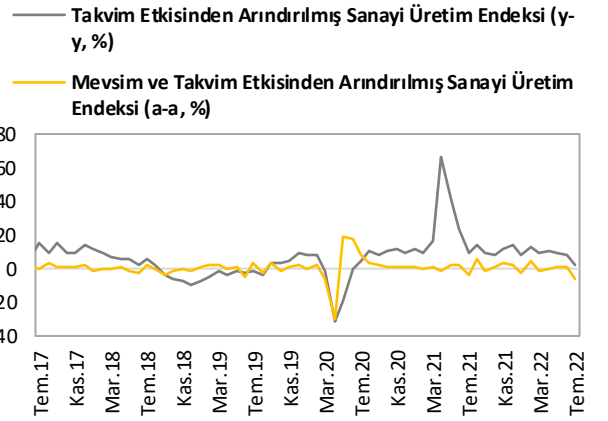
Kaynak: TCMB

Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

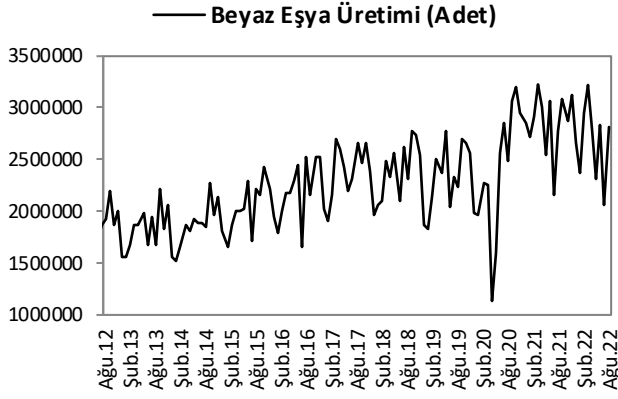
Kaynak: TÜİK

Sanayi Üretim Endeksi

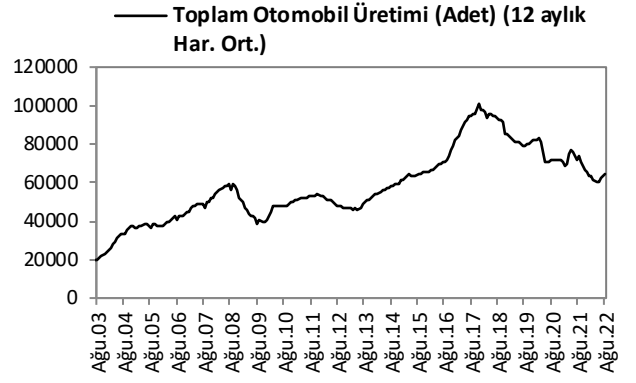
Kaynak: TÜİK

Beyaz Eşya Üretimi

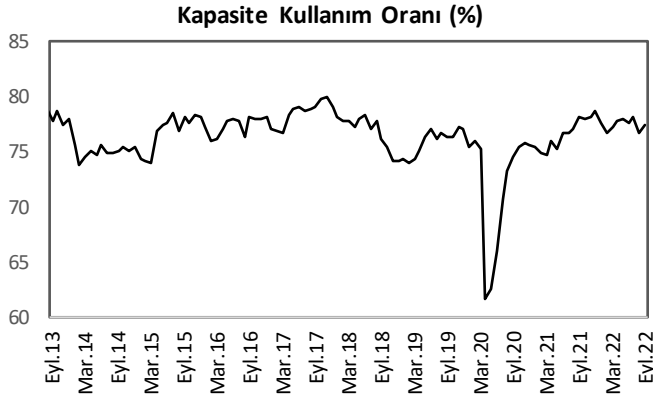
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Toplam Otomobil Üretimi

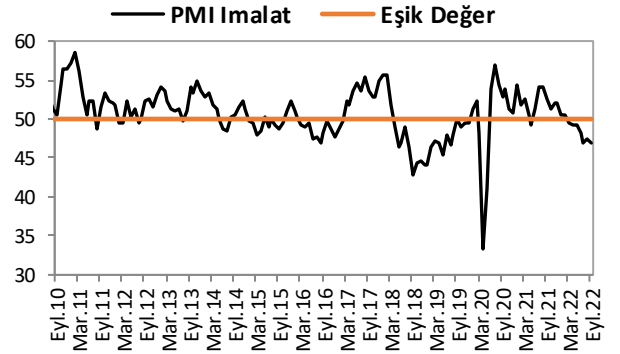
Kaynak: OSD, VakıfBank

Kapasite Kullanım Oranı

Kaynak: TCMB

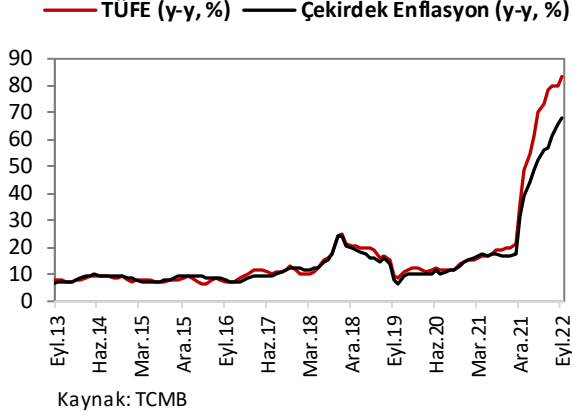
İmalat PMI

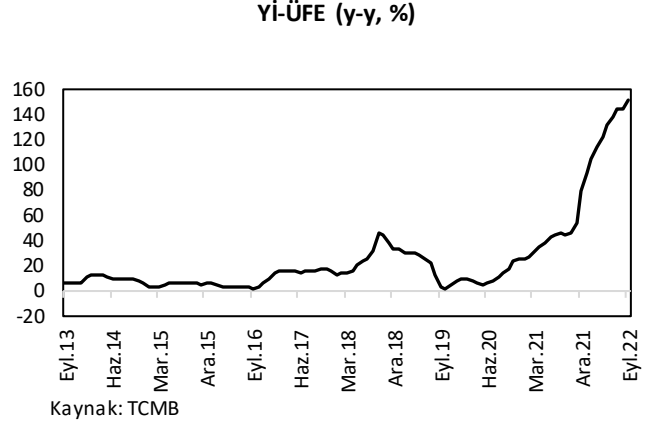
Kaynak: Bloomberg

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

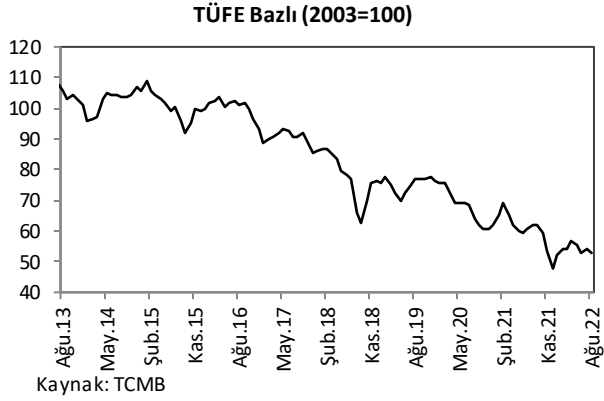
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

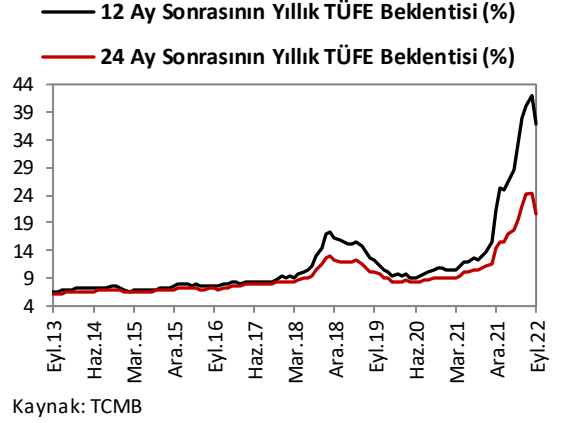
Yİ-ÜFE

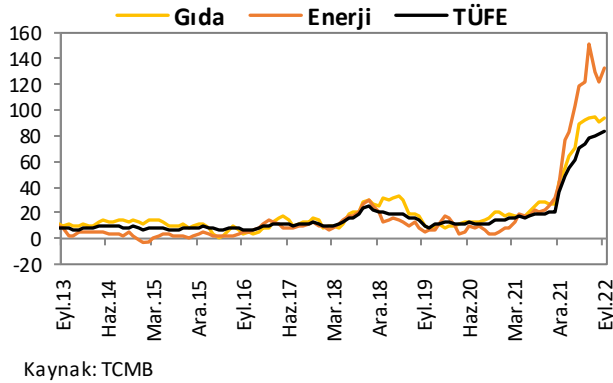
Reel Efektif Döviz Kuru

Enflasyon Beklentileri

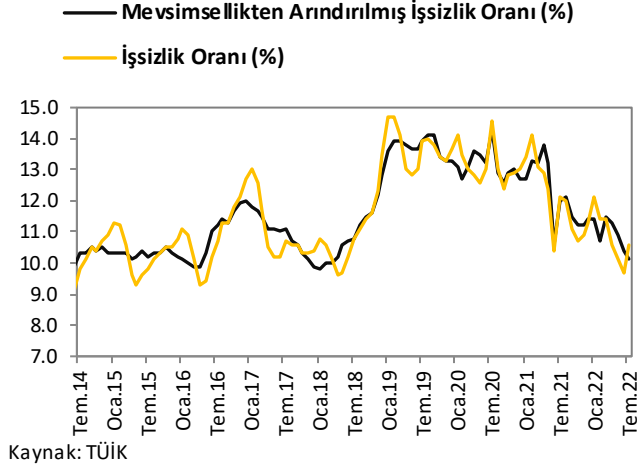

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

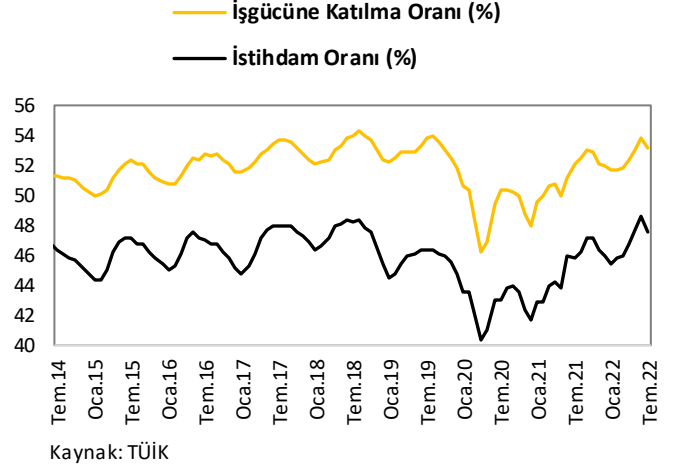

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

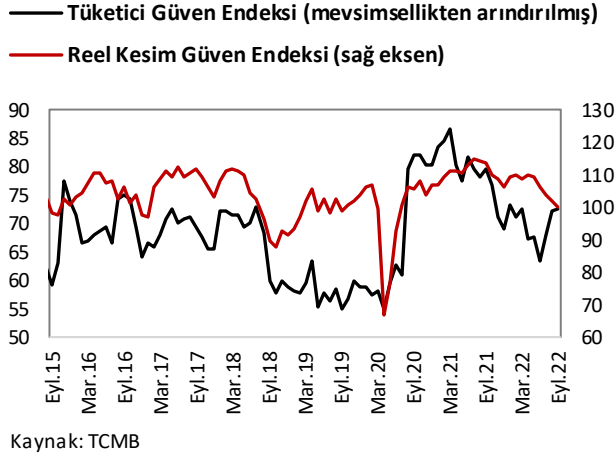

İşgücüne Katılım Oranı

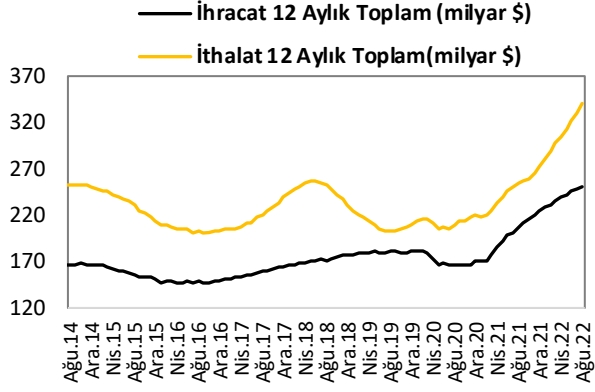
TÜKETİM GÖSTERGELERİ

Tüketici Güveni ve Reel Kesim Güveni

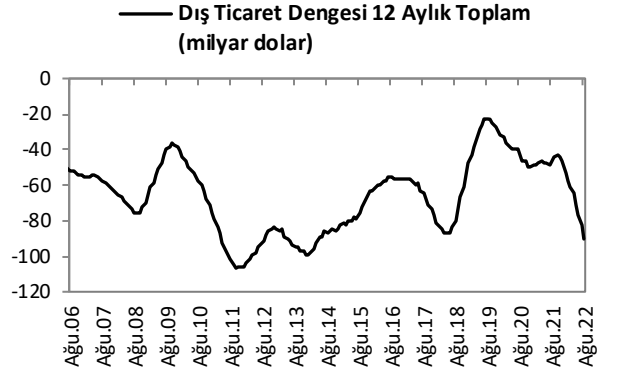
DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

İthalat-İhracat

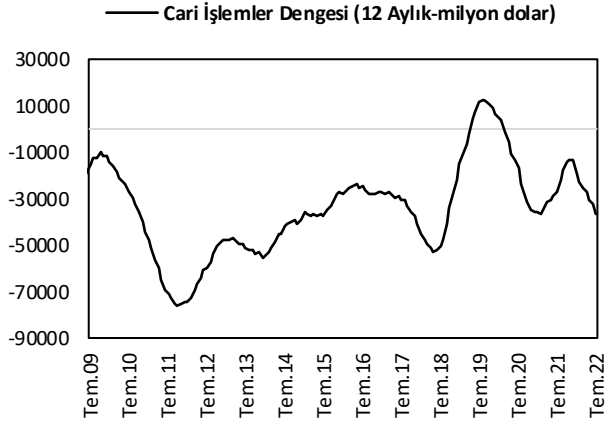
Kaynak: TCMB

Dış Ticaret Dengesi

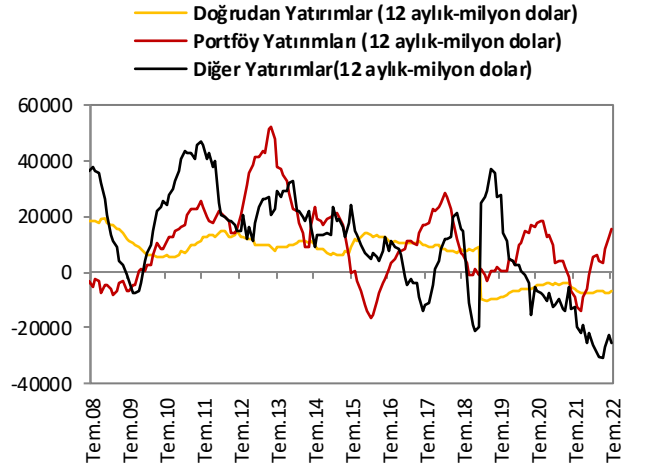
Kaynak: TCMB

Cari İşlemler Dengesi

Kaynak: TCMB

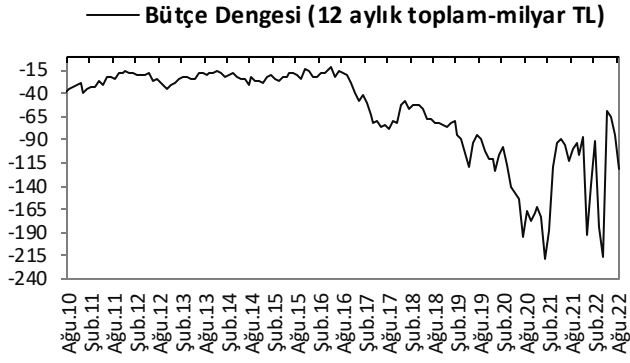
Sermaye ve Finans Hesabı

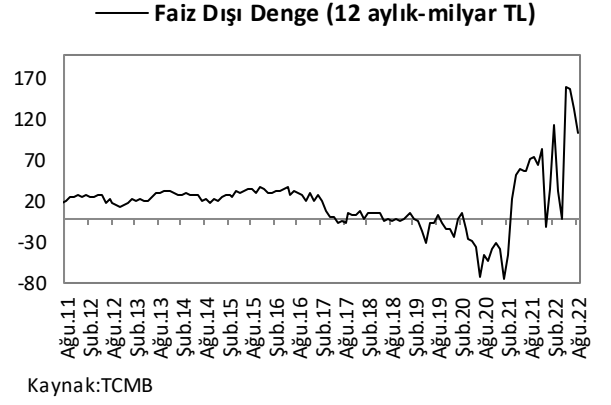
Kaynak: TCMB

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

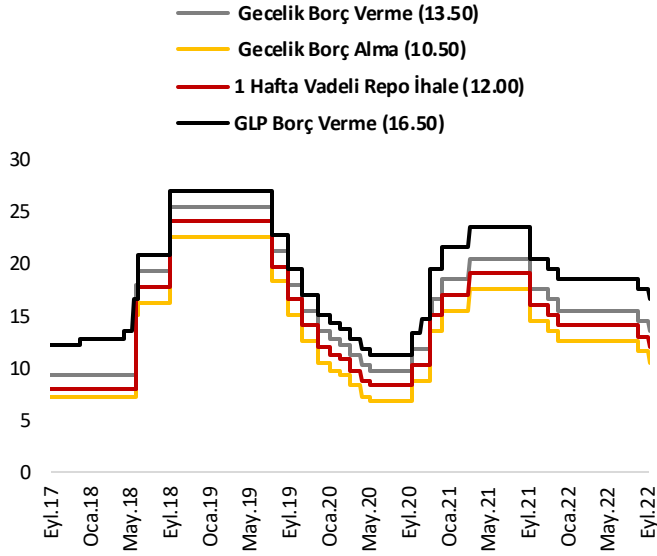
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2020	5,047,909	1.8	13.2	9.0	75.6
2021	7,209,040	11.0	12.0	14.4	78.7
Son Yayınlanan	3,418,967 (2022-II)	7.6 (2022-II)	10.1 (Temmuz 2022)	2.4 (Temmuz 2022)	77.4 (Eylül 2022)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2020	14.6	14.31	25.15		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022 (Eylül)	83.45	68.09	151.5		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2020	712,833	2,457,543	2,575,195	145,007	81,240
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
Son Yayınlanan (23.09.2022)	2,825,673	7,429,567	7,556,531	300,544	71,334
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2020	15.50	18.50	17.00		
2021	12.50	15.50	14.00		
Son Yayınlanan (3.10.2022)	10.50	13.50	12.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2020	-35.6	219.5	169.6	-49.9	
2021	-14.9	271.4	225.3	-46.1	
Son Yayınlanan	-4.0 (Temmuz 2022)	21.3 (Ağustos 2022)	32.5 (Ağustos 2022)	-11.2 (Ağustos 2022)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2020	1,060.4	752.5	968.9		
2021	1,321.2	1,426.6	1,474.8		
Son Yayınlanan	1,689.5 (Ağustos 2022)	1,961.9 (Ağustos 2022)	1,953.9 (2022-II)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2020 (Ağustos)	80.3	108.6	28.2	40.1	
2021 (Ağustos)	105.7	146.5	40.8	54.5	
2022 (Ağustos)	302.3	305.9	3.6	26.2	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	-0.65 (2022-II)	39.3 (2022-II)	-4.8 (2022-II)		

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriş	Müdü Yardımcısı	naimedogan.eriş@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdü Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Müdü Yardımcısı	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hişbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.